

PROFESORUL GRIGORE FRIPTULEAC - ILUSTRU SAVANT, IGIENIST, MANAGER,
PEDAGOG, PATRIOT, FAMILIST, OM

Ajuns la onorabila vârstă de 80 de ani, omagiul, profesorul Grigore Friptuleac, s-a născut în satul Scumpia din județul Bălți, actualul raion Fălești la 6 iunie 1943. După absolvirea școlii din satul natal în a.1959, a lucrat în diferite ramuri ale economiei naționale, iar în anul 1961, după susținerea cu succes a examenelor de admitere la Școala-bază de Medicină din Chișinău (astăzi – Centrul de Excelență „Raisa Pocalo”), a fost înmatriculat la secția de felceri-sanitari. Atitudinea extraordinară, grija constantă a corpului didactic față de tineretul studios, atmosfera binevoitoare care domnea în permanență l-au motivat pe tânărul Grigore Friptuleac să studieze profund materiile predate aici, făcându-l să îndrăgească medicina pentru toată viața. Astăzi, profesorul Grigore Friptuleac, o personalitate marcantă în domeniul Sănătății Publice, își amintește cu drag de anii petrecuți în instituția de învățământ sus-menționată. Mai mult ca atât, Domnia sa n-a pierdut niciodată legătura cu prima instituție de învățământ medical, care i-a deschis calea în domeniu. Astfel, pe parcursul anilor, a contribuit la redeschiderea Secției de felceri – sanitari (actualmente – asistenți de medici-igieniști epidemiologi), a participat la diferite manifestări, examene de absolvire în calitate de președinte al Comisiei de examinare, iar în perioada când a deținut funcțiile de șef de catedră, decan al Facultății de Medicină Preventivă – și-a adus contribuția și la pregătirea viitorilor specialiști cu studii medii speciale. Profesorul Grigore Friptuleac a contribuit și contribuie la instruirea tinerilor asistenți igieniști – epidemiologi și prin intermediul manualelor elaborate de domnia sa, de exemplu, „Igienă mediului”, „Igienă muncii”, care au fost și sunt folosite în procesul didactic.

După absolvirea cu mențiune a Școlii-bază de Medicină din Chișinău în anul 1964, proaspătul absolvent este încadrat în muncă în fostul Institut Moldovenesc de Cercetări Științifice în Igienă, Epidemiologie și Microbiologie, în Laboratorul de igienă comunală (astăzi – Laboratorul de igienă a mediului). Este interesant că mai târziu, între anii 1993-2016, profesorul Grigore Friptuleac, pe lângă activitatea de bază, a condus prin cumul acest laborator, care după diverse restructurări se găsea în cadrul altor instituții, iar astăzi este parte a Agenției Naționale pentru Sănătate Publică. Începând cu anul 2016, pe parcursul a circa patru ani, a acumulat funcția de director de proiect științific și cercetător științific principal.

În același an 1964, după susținerea examenelor de admitere la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău (actualmente Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”), Grigore Friptuleac devine student la Facultatea de Igienă și Sanitarie. După absolvirea cu brio a studiilor universitare în anul 1970, a fost angajat în cadrul Universității, unde a ocupat numeroase funcții: de la asistent universitar la șef de catedră, iar apoi - decan al Facultății, pe care a absolvit-o. Totodată, pe parcursul anilor de activitate și în plan științifico-didactic, a parcurs treptele respective, susținând tezele de doctor și doctor habilitat în științe medicale cu obținerea titlurilor de conferențiar și profesor universitar. Se poate spune cu certitudine că profesorul Grigore Friptuleac este Omul care, pe parcursul întregii sale activități profesionale, a servit cu abnegație Medicina țării noastre, în general, dar în primul rând, Medicina preventivă. Fiind dotat cu multe capacități, având multă energie, dorință aprigă de muncă, s-a manifestat în diverse direcții, fiind un pedagog iscusit, savant cu renume, igienist remarcabil, manager priceput. Astfel, pe tărâmul activității didactice și metodice, pe lângă lucrul nemijlocit cu studenții, profesorul Grigore Friptuleac a reușit să îndeplinească un volum de lucru enorm. Este vorba, în special, despre pregătirea și editarea diferitor manuale („Igienă mediului”, „Igienă muncii” ș.a.), materiale metodice și didactice, precum și despre introducerea unor discipline noi. Pot fi menționate, de exemplu, disciplinele: „Laboratorul igienic”, „Ecologia umană”, „Promovarea sănătății” și altele. Diversele manuale și multitudi-

nea de materiale metodice și didactice pregătite și editate de profesorul Grigore Friptuleac au devenit o bază solidă atât pentru pregătirea viitorilor specialiști în domeniul medicinei preventive, cât și pentru perfecționarea specialiștilor angajați în câmpul muncii.

Pe parcursul activității sale a ocupat numeroase funcții publice: redactor științific la redacția „Enciclopedia Moldovei” și „Cartea Moldovenească”, medicșef sanitar al Detașamentului Studentesc din Moldova, membru al Consiliilor Științifice ale Facultății de Medicină Preventivă, Facultății de Medicină nr. 1, Centrului Național de Sănătate Publică și Agenției Naționale de Sănătate Publică, membru al Senatului Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, membru al Comisiei de experți al Consiliului Național de Acreditare și Atestare, membru al Colegiilor de redacție ale multor reviste de Sănătate Publică din Republica Moldova, România și Ucraina, președinte al Seminarului științific de profil și al Consiliului Științific Specializat în domeniul Medicinii Preventive, membru titular al Academiei de Științe Medicale a Republicii Moldova.

Profesorul Grigore Friptuleac s-a simțit atras de cercetarea științifică imediat după absolvirea Colegiului de Medicină, când și-a început activitatea în Laboratorul de igienă a mediului din cadrul Institutului de Cercetări Științifice. După angajarea în cadrul Almei Mater, s-a dedicat activității științifice cu toată ardoarea sufletului, contribuind esențial la dezvoltarea științei igienice în Republica Moldova. A abordat diverse domenii ale științei igienice, activitatea științifică fiind evidențiată de numeroase articole, 11 monografii, materiale instructiv-metodice publicate, brevete de invenții. A reușit să atragă în lucrul științific mai mulți colegi tineri care, îndrumați de profesorul Grigore Friptuleac, au susținut cu brio tezele de doctorat, inclusiv cele de doctor habilitat. Mai mult ca atât, discipolii profesorului au continuat activitatea științifică, devenind la rândul lor conducători de doctorate pentru alți colegi. A înființat, în felul acesta, o școală științifică de igienă, rezultatele cercetărilor, monitorizate de profesorul Grigore Friptuleac fiind apreciate nu numai în Republica Moldova, dar și peste hotarele ei. În această ordine de idei, trebuie menționat faptul că o mare parte din aceste rezultate au fost prezentate la diverse întruniri internaționale, cu publicarea ulterioară. Rezultatele obținute sunt, după cum se vede, o rară îmbinare a capacităților innăscute, a cunoștințelor enciclopedice în domeniul medicinei preventive, dorinței și forței de muncă, a iscusinței

sale de a organiza activitatea echipei de cercetători, a responsabilității pentru realizarea planurilor trasate. Toate cele expuse au condus la faptul că profesorul Grigore Friptuleac a devenit o personalitate proeminentă în domeniul respectiv al științei.

În mod deosebit trebuie apreciate capacitățile manageriale ale omagiatului. După cum se știe, în orice domeniu rezultatele obținute de colectivitate depind foarte mult de capacitatea conducătorului de a crea, în primul rând, un climat psihologic benefic pentru ca angajații să conștientizeze faptul, că scopul lor este comun pentru toți, că la nevoie este necesar un ajutor reciproc, că lucrul trebuie efectuat corect, că trebuie excluse diferite excese, inclusiv de ordin moral. Desigur, în continuare este necesar să fie organizată dotarea, controlul, consultarea la diferite etape, dar și perspectiva activității, perfecționării, anumitor modificări etc. Ocupând funcții de conducere în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu” și anume, în calitate de șef al Catedrei de igienă, de decan al Facultății de Medicină Preventivă, profesorul Grigore Friptuleac a dat dovadă de calitate manageriale excelente.

Profesionalismul, corectitudinea, dăruirea de sine ale domnului profesor au fost apreciate atât la nivelul Universității, cât și la alte niveluri, inclusiv la cel al conducerii republicane, fiind distins cu: medalia „Nicolae Testemițanu” în 2013, medaliile Academiei de Științe a Moldovei „Dimitrie Cantemir” - 2013 și „Nicolae Milescu Spătarul” în 2018, ordinul „Gloria Muncii” în 2018, a fost Laureat al Premiului „F.F.Erisman” al Academiei de Științe Medicale din Moscova în 1982, i-a fost conferit titlul de „Om Emerit al Republicii Moldova” în anul 2013. Totodată, a obținut numeroase diplome din republică și de peste hotare.

Patriot adevărat, profesorul Grigore Friptuleac a descris cu pasiune, dragoste și respect ținutul natal în lucrările „Am pornit din Scumpia” și „Început de medicină”. Până în prezent participă sistematic la întruniri și evenimente culturale, organizate de administrația publică locală. Pentru contribuția sa la dezvoltarea comunității este numit cetățean de onoare al satului Scumpia.

De menționat că profesorul Grigore Friptuleac este și un familist exemplar. Împreună cu soția Maria, cu care este căsătorit mai mult de 59 de ani, au educat doi copii, care i-au bucurat cu patru nepoți și o strănepoată. Feciorul activează în domeniul standardizării și metrologiei, iar fiica a urmat calea părinților, fiind dedicată medicinei, atât în plan practic, cât și științific, susținând teza de doctor în științe medicale și obținând titlul de conferențiar universitar.

Profesorul Grigore Friptuleac rămâne în continuare Omul acțiunii. Ca savant și pedagog, consacră cu dăruire de sine mult timp activității didactice și științifice. Ținând cadența timpului dumnealui este Omul, care poate să te susțină, să dea sfaturi, să te încurajeze, să te ajute.

Colectivul Disciplinei de Igienă din cadrul Departamentului Medicină Preventivă îi urează profesorului Grigore Friptuleac multă sănătate, prosperitate și succese în activitate.

*Alexei Chirlici, Victor Băbălau,
colegi de muncă-amici pe viață*

[https://doi.org/10.52556/2587-3873.2023.2\(95\).11](https://doi.org/10.52556/2587-3873.2023.2(95).11)

Colegiul de redacție al revistei „Sănătate Publică, Economie și Management în Medicină” cu deosebită considerație se alătură cuvintelor alese adresate Profesorului Grigore Friptuleac cu ocazia frumoasei aniversări și exprimă gratitudine pentru colaborarea de durată în cadrul revistei, în calitate de autor și membru al Colegiului de redacție, partener în organizarea evenimentelor științifice și mentor pentru tinerii cercetători-autori. Urăm multă sănătate și noi realizări distinse domnului Profesor Grigore Friptuleac!

*În numele Colegiului de redacție,
Natalia Zarbailov, redactor-șef*